

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายงานพัฒนาสังคมสู่ความเป็นมืออาชีพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

กรุงเทพมหานครมีนโยบายในการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยใช้หลักการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางในการคิดและดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง โดยมีภาครัฐให้การสนับสนุน ภาคเอกชนให้ความช่วยเหลือ ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงตามความต้องการของประชาชนในชุมชน เป็นการพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ประชาชนมีความสุข สอดคล้องกับนโยบายมหานครแห่งความสุขและมหานครแห่งโอกาสซึ่งมีสำนักพัฒนาสังคม ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมของสำนักงานเขต เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมีผู้นำชุมชนเป็นภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อน

สำนักพัฒนาสังคมในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคม ตระหนักถึงความสำคัญตรงจุดนี้ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายงานพัฒนาสังคมสู่ความเป็นมืออาชีพขึ้น เพื่อจัดการอบรมและศึกษาดูงานแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคมจากสำนักพัฒนาสังคมและสำนักงานเขตทั้ง 50 เขตให้มีโอกาสพัฒนาความรู้ ทักษะ นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก รวมถึงการสร้างเสริมทัศนคติที่ดีในงานพัฒนาสังคม การอบรมและศึกษาดูงานดังกล่าวได้ครอบคลุมภารกิจของการปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคมของสำนักพัฒนาสังคมและสำนักงานเขต โดยเล็งเห็นว่าจะเป็นการเสริมสร้างวิสัยทัศน์และประสบการณ์แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคมเป็นอย่างดี อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครที่น่าอยู่อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะที่จำเป็น อีกทั้งสร้างเสริมประสบการณ์ให้กับผู้เข้าร่วมโครงการในด้านการทำงานพัฒนาสังคม
2. เพื่อเสริมสร้างทัศนคติเชิงบวกในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชน
3. เพื่อสร้างเครือข่ายสายวิชาชีพนักพัฒนาสังคมและความร่วมมือในการพัฒนางานให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนและองค์กร

เป้าหมาย ระยะเวลาและสถานที่

1. หลักสูตรนักพัฒนา New Gen : Knowledge Orientation

ดำเนินการจัดการอบรมและศึกษาดูงานเพื่อเสริมสร้างความรู้ในศาสตร์แขนงต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใหม่ จำนวน 79 คน ผู้บริหารสังกัดสำนักพัฒนาสังคมและเจ้าหน้าที่ดำเนินการ จำนวน 13 คน วิทยากร จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 95 คน การอบรมแบบไป - กลับ จำนวน 3 วัน ระหว่างวันที่ 27 - 29 พฤศจิกายน 2562 ณ โรงแรมในเขตกรุงเทพมหานคร การอบรมและศึกษาดูงานแบบพักค้าง จำนวน 3 วัน 2 คืน ระหว่างวันที่ 18 - 20 ธันวาคม 2562 ณ จังหวัดกาญจนบุรี

2. หลักสูตรพัฒนาวิชาชีพบุคลากรด้านพัฒนาสังคม : Turn Pro

ดำเนินการจัดการอบรมและศึกษาดูงานการส่งเสริมอาชีพในชุมชน และชุมชนต้นแบบแก่นักพัฒนาสังคมระดับปฏิบัติการและเจ้าพนักงานพัฒนาสังคมระดับปฏิบัติงานจากสำนักพัฒนาสังคมและสำนักงานเขต จำนวน 55 คน ผู้บริหารสังกัดสำนักพัฒนาสังคมและเจ้าหน้าที่ดำเนินการ จำนวน 11 คน วิทยากร จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 69 คน ดำเนินการอบรมแบบไป - กลับ จำนวน 1 วัน

ในวันที่ 7 มกราคม 2563 และศึกษาดูงาน แบบพักค้าง จำนวน 3 วัน 2 คืน ระหว่างวันที่ 8 – 10 มกราคม 2563 ณ จังหวัดอุทัยธานี

3. หลักสูตรนักพัฒนา ศตวรรษที่ 21 : Go Champion

ดำเนินการจัดการอบรมและศึกษาดูงานชุมชนดีเด่น การสืบสานภูมิปัญญาไทยในชุมชน แก่นักพัฒนาสังคมระดับชำนาญการและเจ้าพนักงานพัฒนาสังคมระดับชำนาญงานจากสำนักพัฒนาสังคม และสำนักงานเขต จำนวน 110 คน ผู้บริหารสังกัดสำนักพัฒนาสังคมและเจ้าหน้าที่ดำเนินการ จำนวน 13 คน วิทยากร จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 126 คน ดำเนินการอบรมแบบไป – กลับ จำนวน 1 วัน

ในวันที่ 14 มกราคม 2563 และศึกษาดูงานแบบพักค้าง จำนวน 3 วัน 2 คืน ระหว่างวันที่ 15 – 17 มกราคม 2563 ณ จังหวัดระยอง

หลักสูตรการฝึกอบรม

หลักการของหลักสูตร

เพื่อพัฒนาสมรรถนะประจำสายงานนักพัฒนาสังคมให้เหมาะสมกับบริบทของสภาพสังคมปัจจุบัน และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำงานต่อไป

1. หลักสูตรนักพัฒนา New Gen : Knowledge Orientation

วิทยากร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาแว มะแส ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ คำรงค์ชัย รองศาสตราจารย์ ดร.พิชาย รัตนติลก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รติพร ถิ่นฝั่ง รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม

ประเด็นการอบรม

1. เรื่อง “ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน”
2. เรื่อง “เทคนิคการวิเคราะห์ชุมชน”
3. เรื่อง “นโยบายและยุทธศาสตร์ในงานพัฒนาชุมชน”
4. เรื่อง “เทคนิคการนำนโยบายและยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ”
5. เรื่อง “เทคนิคการสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วม”

ประเด็นการศึกษาดูงาน

1. เรื่อง “ชุมชนต้นแบบด้านวิสาหกิจชุมชนดีเด่นชนะเลิศระดับประเทศ”
ณ บ้านหนองทราย ต.หนองสาหร่าย อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี
2. เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”
ณ ศูนย์การศึกษาเรียนรู้ตามแนวพระราชดำริปรัชญา มณฑลทหารบกที่ 17 ค่ายสุรสีห์ อ.เมืองกาญจนบุรี จ.กาญจนบุรี
3. เรื่อง “การสร้างทีมงาน (Team Building)” ผ่านกิจกรรมสร้างฝายชะลอน้ำและทำโปงดินอาหารสัตว์ป่า
ณ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าเขาจำพ อ.ศรีสวัสดิ์ จ.กาญจนบุรี

2. หลักสูตรพัฒนาวิชาชีพบุคลากรด้านพัฒนาสังคม : Turn Pro

วิทยากร นายนิพัทธ์ กานต้อมพร นางสาวศิรินทร พงษ์หา นางสาวกวิณิศา โพธิสิทธิ์

ประเด็นการอบรม

1. เรื่อง “การสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานกับประชาชน”
2. เรื่อง “การบริหารความขัดแย้ง”

ประเด็นการศึกษาดูงาน

1. เรื่อง “การส่งเสริมอาชีพในชุมชนด้านการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการทอผ้าลายโบราณ”
ณ กลุ่มทอผ้าลายโบราณบ้านผาทัง ต. ห้วยแห้ง อ. ผาทัง จ. อุทัยธานี
2. เรื่อง “การแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตตามศาสตร์พระราชา”
ณ หมู่บ้านกระเหรียงแก่นมะกรูด ต.แก่นมะกรูด อ.บ้านไร่ จ. อุทัยธานี
3. เรื่อง “ศูนย์เรียนรู้ชุมชนต้นแบบของการพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”
ณ ศูนย์เรียนรู้บ้านห้วยหนามตะเข้ ต.บ้านไร่ อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี

3. หลักสูตรนักพัฒนา ศตวรรษที่ 21 : Go Champion

วิทยากร รองศาสตราจารย์ ดร.พิชาย รัตนดิถิก รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม

ประเด็นการอบรม

1. เรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์”
2. เรื่อง “การประยุกต์ใช้การคิดวิเคราะห์ในงานพัฒนาชุมชน”

ประเด็นการศึกษาดูงาน

1. เรื่อง “ชุมชนต้นแบบด้านการสืบสานอัตลักษณ์ท้องถิ่นสู่รางวัลวัฒนคุณาธร”
ณ ชุมชนบ้านปากน้ำประแส อ.แกลง จ.ระยอง
2. แบ่งกลุ่มศึกษาดูงาน “โครงการศึกษาเรียนรู้ตามรอยพ่อหลวง”
ณ อ่างเก็บน้ำดอกกราย ต.แม่ น้ำคู้ อ.ปลวกแดง จ.ระยอง
3. เรื่อง “ชุมชนดีเด่นด้านชุมชนสุขภาพวิถีไทยและวิสาหกิจชุมชนต้นแบบจังหวัดระยอง”
ณ วิสาหกิจชุมชนเกาะกอก ต.เนินพระ อ.เมืองระยอง จ.ระยอง

ผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายงานพัฒนาสังคมสู่ความเป็นมืออาชีพแล้วเสร็จด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ โดยมีผลสำเร็จของการดำเนินโครงการ ดังนี้

1. ด้านผลผลิต (Output)

กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 226 คน มีผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 97.79

2. ด้านผลลัพธ์ (Outcome)

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำแบบทดสอบประเมินความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการอบรมทั้ง 3 รุ่น จำนวน 221 คน มีผู้ที่ได้คะแนนหลังการฝึกอบรม (Post-test) มากกว่าคะแนนก่อนการฝึกอบรม (Pre-test) จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 97.74

นอกจากนี้ จากผลการประเมินยังพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากร ในระดับ มาก และผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจด้านสถานที่ ระยะเวลาและอาหาร ในระดับ มากที่สุด รวมถึงการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ในระดับ มาก

3. ด้านการนำความรู้ไปใช้

จากผลการประเมิน พบว่าผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

3.1. ประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1) หลักสูตรนักพัฒนา New Gen : Knowledge Orientation

ผู้เข้ารับการอบรมได้ฟังบรรยาย อภิปราย ระดมสมอง ศึกษาดูงาน รวมทั้งฝึกปฏิบัติการผ่านกิจกรรมต่างๆ ทำให้ได้รับความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่นำไปปรับใช้ในการทำงานได้ดังนี้

- รู้จักหน้าที่ของตนเอง เข้าใจขอบเขตและรายละเอียดของนักพัฒนาสังคม
- เข้าใจปัญหาของชุมชน รู้สภาพปัญหาทั้งด้านการเงิน กายภาพ และคุณภาพชีวิต
- ควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ศึกษาหาความรู้ด้านเทคโนโลยี และทฤษฎีการพัฒนาชุมชน
- สามารถประสานงานกับทุกภาคส่วนทั้งกรรมการชุมชน ภาครัฐและภาคเอกชน
- วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ
- เทคนิคในการสื่อสารให้ชุมชนเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ เช่น เลือกใช้ภาษาให้ถูกต้องกับ

กลุ่มเป้าหมายและบริบทของชุมชน

- รู้วิธีจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในชุมชนและวางแผนแก้ไขปัญหาคืบคลานได้เร็วขึ้นและตรงตามความต้องการของชุมชน

- นำความรู้ไปใช้ในการเขียนโครงการและกิจกรรมได้

- สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นทั้งชุมชนและเพื่อนร่วมงาน

เพื่อนำมาพัฒนางาน

จากการศึกษาดูงานผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ปรับใช้ ดังนี้

- การส่งเสริมอาชีพในชุมชน ทั้งด้านการเกษตร และการแปรรูปสินค้า ด้วยการนำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน เกิดเป็นตราสินค้า (Brand) ของชุมชน

- การจัดการปัญหานี้สินของคนในชุมชน โดยจัดตั้งกลุ่มสถาบันการเงินเพื่อเป็นแหล่งเงินกู้ของสมาชิก โดยใช้ “ความดี” 67 ตัวชี้วัด เป็นหลักค้ำประกันในการดำเนินงานสถาบันการเงินชุมชน

- การนำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- การนำหลักการทำความดีมาใช้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของคนในครอบครัวให้เป็นไปใน

ทิศทางที่ดีขึ้น

- ปลูกฝังการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติ นักพัฒนาสังคมต้องเผยแพร่ให้ชุมชนได้ตระหนักถึงสิ่งแวดล้อม

- การทำงานเป็นทีม การแสดงความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เป็นหัวใจสำคัญที่จะสร้างความสัมพันธ์และความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน เนื่องจากทีมงานที่ดีมีประสิทธิภาพจะสามารถช่วยกันแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติงานให้ผ่านพ้นไปด้วยดี จนนำไปสู่ความสำเร็จ

2) หลักสูตรพัฒนาวิชาชีพบุคลากรด้านพัฒนาสังคม : Turn Pro

ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้เรื่องการสร้างการมีส่วนร่วมในการทำงานกับประชาชน ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เทคนิคการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ภายใต้คำกล่าวที่ว่า

“I cannot participate, if I don't know anything” ฉันทันไม่สามารถสร้างการมีส่วนร่วมได้ หากฉันไม่รู้อะไรเลย

ผู้เข้ารับการอบรมได้ฝึกทักษะการบริหารความขัดแย้งผ่านกรณีศึกษา โดยใช้แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความขัดแย้งในหลายมุมมอง ดังนี้

1. มุมมองแบบดั้งเดิม

- ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ต้องการหลีกเลี่ยง

2. มุมมองแบบมนุษยสัมพันธ์

- ความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมชาติและยากที่จะหลีกเลี่ยง
- ความขัดแย้งไม่เลวร้ายเสมอไป สามารถกำหนดแนวทางในการแสดงออกได้

3. มุมมองแบบร่วมสมัย

- ความขัดแย้งทำให้เกิดผลดีต่อกลุ่มเพราะเป็นตัวบังคับให้เกิดประสิทธิภาพ
- Conflict คล้ายคลึงกับ Competition ความขัดแย้งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและองค์การ
- ความขัดแย้ง สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

รูปแบบของการบริหารความขัดแย้ง

1. หลีกเลี่ยง คนที่ใช้แนวทางนี้เชื่อว่าหลีกเลี่ยงง่ายกว่าขัดแย้งและไม่คิดว่าความขัดแย้งจะแก้ไขยาก

ข้อดี คือ เป็นการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ข้อเสีย คือ ความขัดแย้งไม่ได้รับการแก้ไข และอาจทำให้สถานการณ์แย่ลงกว่าเดิม

2. โอนอ่อน เป็นการลดปริมาณความขัดแย้งลงเพื่อความสัมพันธ์ในทีมจะได้ไม่มีปัญหา

ข้อดี คือ ยังรักษาความสัมพันธ์ไว้ได้ ข้อเสีย อาจไม่เกิดผลในทางสร้างสรรค์

3. ประนีประนอม ใช้การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ต่างฝ่ายได้บางส่วนเสียบางส่วน ไม่มีฝ่ายใดได้เต็มทั้งคู่ ข้อดี คือ แก้ไขความขัดแย้งได้เร็วและยังคงรักษาความสัมพันธ์ไว้ได้ ข้อเสีย คือ นำไปสู่การตัดสินใจที่ทำให้ได้ผลลดลง และการใช้วิธีนี้บ่อยจะทำให้เกิดการเล่นเกม เช่น เรียกร้องให้มากไว้ก่อนเพื่อต่อรอง

4. การแข่งขัน เป็นการพยายามใช้อำนาจเหนือคนอื่นให้ยอมรับตำแหน่งของตน ความเห็นส่วนตัวสำคัญมากและความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ สำคัญน้อยกว่า ข้อดี คือ ใช้ในองค์กรที่ยอมรับว่าหัวหน้าเป็นฝ่ายถูกและการบังคับได้ผลมากกว่าวิธีอื่น ข้อเสีย คือ หากใช้วิธีนี้มากเกินไป ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้ใช้

5. การประสานประโยชน์ เป็นการแก้ความขัดแย้งแบบ “ชนะ-ชนะ” (win-win) ใช้เพื่อต่างฝ่ายต่างบรรลุเป้าหมายของตนและยังสามารถรักษาความสัมพันธ์ในทีมไว้ได้ ข้อดี คือ มีแนวโน้มที่จะเป็นวิธีแก้ไขที่เหมาะสมที่สุดสำหรับความขัดแย้ง ข้อเสีย คือ ใช้เวลาและความพยายามมากกว่าวิธีอื่น

จากการศึกษาดูงานผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ปรับใช้ ดังนี้

- มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชุมชนที่กว้างขึ้น
- เรียนรู้ภาวะผู้นำ/ผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง และมีคุณธรรมสามารถนำพาชุมชนไปสู่การพัฒนาที่ดี
- การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและต่อยอดในการพัฒนา

ทำให้เกิดอาชีพ สร้างรายได้ในชุมชน

- เทคนิคการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าในชุมชน
- การบริหารจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นและผลประโยชน์ที่ได้รับ เพื่อให้ชุมชนขับเคลื่อนต่อไป

อย่างยั่งยืน

- รู้จักเทคนิคในการสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนกับรัฐ
- ผลักดัน สนับสนุนให้ผู้นำชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารเพื่อการพัฒนาชุมชน
- ส่งเสริมวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สามารถถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่บุคคลภายนอกได้
- การบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- การทำงานแบบบูรณาการของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้าน
- การแก้ปัญหาหนี้นอกระบบ โดยใช้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ของคนในชุมชน

- สามารถปรับวิธีคิด/ปรับเปลี่ยนทัศนคติในการดำรงชีวิตได้

3) หลักสูตรนักพัฒนา ศตวรรษที่ 21 : Go Champion

ผู้เข้ารับการอบรมได้ศึกษาเรียนรู้ เรื่อง “การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์” ภายใต้กรอบการคิด

2 แบบ ดังนี้

ประเด็น	แบบจำกัด	แบบเติบโต
ความฉลาดและความสามารถ	เป็นสิ่งตายตัว	พัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง
ความท้าทาย	หลีกเลี่ยง	ชอบความท้าทาย
อุปสรรค	ล้มเลิกความตั้งใจ	ยืนหยัดต่อสู้
ความพยายาม	มองความพยายามไม่มีประโยชน์	เห็นความพยายามเป็นเส้นทางสู่การเรียนรู้
คำวิจารณ์	ละเลยคำวิจารณ์ที่มีประโยชน์	เรียนรู้จากคำวิจารณ์
ความสำเร็จของผู้อื่น	หวาดกลัว	พบบทเรียนและแรงบันดาลใจ
ผลลัพธ์	ก้าวหน้าช่วงต้นแต่สำเร็จต่ำ	บรรลุความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

การใช้ทฤษฎีในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตามคำกล่าวของนักปรัชญา Immanuel Kant (เอ็มมานูเอล คานท์) ที่ว่า

Perception without conception is blind.
Conception without perception is empty.

=

การรับรู้โดยปราศจากความคิดเป็นคนตาบอด
ความคิดที่ไม่มีการรับรู้ว่างเปล่า

สิ่งที่ไม่ควรทำในการนำทฤษฎีมาเป็นกรอบในการศึกษา

- เชื่อสนิทใจว่าทฤษฎีที่ใช้นั้นถูกต้อง 100% ดังนั้นจึงเก็บข้อมูลเพียงเพื่อนำมายืนยันความถูกต้องของทฤษฎีดังกล่าว
- ต่วนสรุปความถูกต้องของทฤษฎีจากข้อมูลที่ไม่เพียงพอ
- ทฤษฎีเป็นความคิดก่อนหน้า ทำให้นักวิจัยมีอคติ อาจมองข้ามข้อมูลที่สำคัญไปได้โดยง่าย

การวิเคราะห์ชุมชนที่เน้นเก็บข้อมูลโดยไม่มีทฤษฎี :

- เสมือนตาบอดคลำช้าง
- ทฤษฎีที่มีอยู่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หากเราไม่นำมาใช้ถือว่าน่าเสียดายยิ่ง
- การศึกษาชุมชนที่มีแต่ข้อมูล โดยไม่มีทฤษฎี มักมีลักษณะ Descriptive ไม่ค่อยน่าสนใจ เนื่องจากมักขาดการวิเคราะห์ในเชิงลึก – รอบด้าน

จากการศึกษาดูงานผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ปรับใช้ ดังนี้

- การนำระบบคุณธรรมมาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน
- การสร้างการมีส่วนร่วม เช่น ความร่วมมือ ร่วมใจในการรักษา พัฒนาชุมชนจากอัตลักษณ์ของท้องถิ่น
- การมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ
- เน้นที่คนในครอบครัว ส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ มีความพอประมาณ

ใช้สติในการดำเนินชีวิต

- แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน
- แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- การพัฒนาท้องถิ่นจากจุดแข็ง/ลักษณะเด่น โดยมีแนวคิด “ไม่นำปัญหามาเป็นจุดแข็ง

แต่ให้ใช้จุดเด่นมาเป็นหลักในการพัฒนา”

3.2 ประโยชน์ต่อหน่วยงาน

1. สำนักพัฒนาสังคมได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการนี้ คือ มีบทบาทเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคมอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการจัดโครงการเป็นประโยชน์ สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานได้จริง เป็นการพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติผ่านวิธีการฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อนำมาปรับใช้ในงานพัฒนาสังคม โดยคำนึงถึงบริบทของพื้นที่และประโยชน์ของประชาชนในชุมชนเป็นหลัก

2. ผู้ปฏิบัติงานด้านพัฒนาสังคมจากสำนักพัฒนาสังคมและสำนักงานเขตได้รับประโยชน์จากโครงการ ดังนี้

- เรียนรู้เทคนิคในการติดต่อ ประสานงานกับชุมชน แก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน โดยได้รับความร่วมมือจากภาคประชาชน
  - การจัดการทรัพยากรในทุกมิติให้สมดุล ทั้งงบประมาณ กำลังคน และกรอบเวลา
  - ส่งเสริมการทำเกษตรในสำนักงาน ปลุกผักอินทรีย์แบบคอนโด เพื่อเป็นต้นแบบให้ประชาชน
  - การยกระดับความพอเพียงโดยการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
- โดยการคิดร่วมกันของคนในหน่วยงาน ช่วยเหลือกัน ร่วมกันแก้ไขปัญหา และรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงาน
- นำระบบคุณธรรมมาเป็นหลักในการปฏิบัติงาน
  - นำความรู้ที่ได้รับเผยแพร่สู่ประชาชนในพื้นที่ เช่น เรื่องการส่งเสริมอาชีพในชุมชน การจัดการหนี้สิน การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต การนำอัตลักษณ์ ภูมิปัญญาของชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มเติมความรู้ด้านกระบวนการเพื่อนำไปใช้ในงานได้
2. เป็นกิจกรรมที่ดีเยี่ยม อยากให้มีการจัดกิจกรรมนี้ต่อเนื่องในทุกปี
3. การจัดโครงการพัฒนาบุคลากร ทำให้บุคลากรสายงานพัฒนาสังคมได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

.....